

Esineet, jotka fil. maisteri Julius Ailio osti tai sai tutkimusmatkallaan syyskesällä 1900 (n:ot 4081 - 4084):

Saapuneet museoon v.1900.

4081.
Säräisniemi.

Huhmarkivi (?), pienirakeista graniittia, toinen pää puolipallon muotoinen, toinen kädensijan tapaisesti soukentunut. Pituus 97, vahvuus 60 mm. Löytänyt talollisenpoika Yrjö Haataja Säräisniemen pitäjään kuuluvalta Manamansalolta, lohenneesta maasta, järven rannalta, niiltä seuduin, jossa Manamansalon kirkko ennen kuuluu olleen. - Manamansalon kirkko on tiettävästi vanhin Oulunjärven kirkkokunnassa ja tuli hävitetyksi venäläisten kautta Uskonpuhdistuksen aikana (S.M. VI, 1899, s. 72, alaviittaus).

Uusi aika (?).

?

4082.
Utajärvi.

Kiviesineitä, joita on löydetty parista kohtaa Oulunjoen niskan seudulta:

1. Tasataltta, harmaansininen, liusketta, jossa on pieniä tummia kiteitä; vain terältä hiottu. Pituus 79 mm, leveys 36 ja vahvuus 13 mm. Löytänyt Kalle Lusua, Poukamon talon ja kestikievarin poika, mainitun talon pellolta, talosta NNW, maantien ja Oulunjoen väliltä (vastap. Vaalaa), mullan päältä, läheltä rantaa, niin että paikalle "vesi läiskyi".

minkä talon ?
Poukamon !
ks. N:o:t 10,11.

2. Otaksuttavasti aijotun kiviaseen lohelma, liusketta, toinen puoli ruskea toinen vaaleansinervä. Pituus 97mm, leveys 21 ja vahvuus 13 mm. Löytäjä ja löytöpaikka sama kuin edell. esineellä.

Seuraavat numerot 3-9 ovat jälestäpäin

4082.
Utajärvi.

saadut ja muistini mukaan samalta pellolta löydetyt kuin n:o 4082: 1-2 (kaksi edellistä), joten siinä näkyy olleen kivikautinen asuinpaikka särkyneine kiviaseineen ja niiden teennässä syntyneine pirstoineen.

3. Liuskekivisen keihäänterän keskikatkelma, karkeatekoinen. Pituus 85 mm, leveys 33 ja vahvuus 6 mm.
4. Pyöreäteräiseksi aiotun kirveen teräkatkelma. Aine liusketta hienoine tummine kiteineen. Pituus 59, leveys 40 ja vahvuus 13 mm.
5. Arvattavasti pienen taltan aihelma. Samaa vuorilajia kuin edellinen. Pituus 46, leveys 31 ja vahvuus 13 mm.
6. Liuskelma kirveen tapaisesti hiotun aseentapäpuolesta. Samaa vuorilajia kuin edellinen. Pituus 40, leveys 28 ja vahvuus 6 mm.
7. Kiven liuskelma, toisesta päästä pyöreähkö ja hieman hiottu. Samaa vuorilajia kuin edellinen. Pituus 81, leveys 47 ja vahvuus 17 mm.
8. Neljä ohutta kivisälöä, aseihin käytettyä liuskekiveä kiteineen.

4082.
Utajärvi.

9. Palanen alkuaan pyöreästä kivistä, nähtävästi aseaineeksi käytetty. Pituus 99, leveys 52, vahvuus 39 mm.

Seuraavat n:ät 10 ja 11 ovat saadut Poukamon talon pojalta Kalle Lusualta, mutta ne ovat löydettyt Uutelan pellolta, kolmatta kilometriä Poukamosta alaspäin, ehkä 50 sylvän päästä rannasta, kangaskorpea pelloksi tehtäessä:

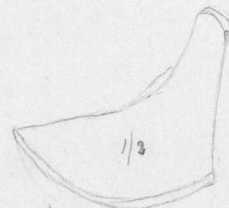
10. Tasataltta, tummanvärinen, lappeet ja reunat tasaisenslaiset, varsipää viisto. Pituus 84, leveys 39 ja vahvuus 16 mm.

11. Tasataltta, kaita, varsipää muodostamaton; teräpää, harvinaista kyllä, hiomalla pyöreäksi kavennettu. Pituus 118, leveys 17 ja vahvuus 17 mm.

4083.
Utajärvi.

Veitsi, kivikautinen polvekkaasti kääntyneellä varrella, jonka päässä on pieni olkauskummallakin puolen; ohut; aine punaista terttiaarista (Suomessa esiintymätöntä) liusketta. Löytänyt Ismael Nurro Sankijärven kylän maalta, Kirkiniemestä, Utosjoen varrelta, Kirkelä-nimisen torppansa peltoa kuokalla muokatessa keväällä 1900. Terän kärjestä kantaan 62 mm; vahvuus 3 mm. Rahvaan mielestä kalanperkuuveitsekseksi sopiva. - Vrt. O. Rygh, Norske Oldsager, kuvat 54 ja 57.

4084.
Kiukainen.

Esineet, jotka ovat saatuja Uotiomäen kivikautiselta löytöpaikalta Kiukaisissa (ja Nakkilassa).

Paikalla ovat tutkimuksia tehneet kandidaat-